

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

 <https://innoworld.net>

 +998335668868

ILMIY JURNAL

 IJI JOURNALS
MASTER LIST

 ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
NUMBER
FOR SERIALS
PUBLICATIONS
INTERNATIONAL CENTER

 doi

 zenodo

 OpenAIRE

 Academic
Resource
Index
ResearchBID

 Google Scholar

 open access.nl

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

2-JILD, 4-TO'PLAM
2025

Jurnal quyidagi xalqaro bazalarda indekslanadi:

ADVANCED SCIENCE INDEX

OpenAIRE

Academic
Resource
Index
ResearchBib

Directory of Research Journals Indexing

Ilmiy jurnalning rasmiy sayti:

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

**UCHINCHI RENESSANS: O'ZBEKISTONNING YANGI TARIXIDA ILM-
MA'RIFATGA INTILISH****Rustamov Ilxomiddin Abduqodir o'g'li**Farg'ona davlat texnika univertiteti Falsafa fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PHD), dotsent**Aliyeva Hilola Anvarjon qizi**Farg'ona davlat texnika universiteti Kompyuter injiniringi yo'nalishi
68-25-guruh talabasi, alievahilola055@gmail.com**Mahmudova Muxlisa Jahongir qizi**Farg'ona davlat texnika universiteti Kompyuter injiniringi yo'nalishi
68-25-guruh talabasi, [mboleolam@gmail.com](mailto:moboleolam@gmail.com)**Annotatsiya**

Ilmiy-tahliliy maqolada O'zbekiston Respublikasining rivojlanish strategiyasining asosiy g'oyasi bo'lgan "Uchinchi Renessans" konsepsiyasi atroficha tahlil qilinadi. Konsepsiya O'zbekistonning boy tarixiy merosiga (Birinchi va Ikkinchi Renessans) asoslangan holda, bilimga asoslangan jamiyat va raqobatbardosh iqtisodiyotni qurishga qaratilgan. Maqolada mazkur g'oyaning ta'lim, fan va madaniyat sohalarida amalga oshirilayotgan islohotlardagi aks etishi, jumladan, maktabgacha ta'limni rivojlantirish, oliy ta'lim muassasalariga avtonomiya berish va ilmiy tadqiqotlarni tijoratlashtirishga e'tibor kuchaytirilgani ko'rsatib o'tiladi. Muallif Uchinchi Renessansni muayyan shaxs yoki sulolaning tashabbusi emas, balki butun jamiyatning ongli tanlovi sifatida baholaydi va uning muvaffaqiyati O'zbekistonning kelajakdagi global mavqei uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini xulosa qiladi.

Аннотация

В данной научно-аналитической статье всесторонне анализируется концепция **"Третьего Ренессанса"**, являющаяся основной идеей стратегии развития Республики Узбекистан. Опираясь на богатое историческое наследие Узбекистана (Первый и Второй Ренессансы), концепция направлена на построение общества, основанного на знаниях, и конкурентоспособной экономики. В статье показано, как эта идея отражается в текущих реформах в сферах образования, науки и культуры, включая развитие дошкольного образования, предоставление автономии высшим учебным заведениям и усиление внимания к коммерциализации научных исследований. Автор оценивает Третий Ренессанс не как инициативу конкретного лица или династии, а как **осознанный выбор всего общества**, и заключает, что его успех имеет решающее значение для будущего глобального положения Узбекистана.

Annotation

This scientific and analytical article thoroughly analyzes the **"Third Renaissance"** concept, which is the main idea behind the development

strategy of the Republic of Uzbekistan. Based on Uzbekistan's rich historical heritage (the First and Second Renaissances), the concept is aimed at building a knowledge-based society and a competitive economy. The article demonstrates how this idea is reflected in the ongoing reforms across the fields of education, science, and culture, including the development of preschool education, granting autonomy to higher education institutions, and strengthening the focus on the commercialization of scientific research. The author evaluates the Third Renaissance not as an initiative of a specific individual or dynasty, but as a **conscious choice of the entire society**, and concludes that its success is crucial for Uzbekistan's future global standing.

Kalit so'zlar: Uchinchi Renessans, Yangi O'zbekiston, Ta'lim islohotlari, Bilimga asoslangan jamiyat, Temuriylar Renessansi, Inson kapitali, Global raqobatbardoshlik

Ключевые слова: Третий Ренессанс, Новый Узбекистан, Образовательные реформы, Общество, основанное на знаниях, Ренессанс Тимуридов, Человеческий капитал, Глобальная конкурентоспособность.

Key Words: The Third Renaissance, New Uzbekistan, Educational Reforms, Knowledge-Based Society, Timurid Renaissance, Human Capital, Global Competitiveness.

Kirish. Tarixiy Intilishning Yangilanishi O'zbekiston tarixi doimo buyuk ilmiy va ma'rifiy yutuqlar bilan chambarchas bog'liq bo'lgan. IX-XII asrlarda Sharq Uyg'onish davri olimlari – Al-Xorazmiy, Al-Farg'oniy va Ibn Sino kabi ulug' zotlar tufayli dunyo ilmi-fani rivojlangan bo'lsa, XIV-XV asrlarda esa Amir Temur va Mirzo Ulug'bek tomonidan asos solingan Ikkinchi Renessans davlat boshqaruvi, astronomiya va adabiyot sohalarida yuksak kamolot cho'qqisiga erishdi. Bu ikki davr nafaqat O'zbekiston, balki butun jahon sivilizatsiyasi uchun ham chinakam madaniy va ilmiy poydevor bo'lib xizmat qildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan "Uchinchi Renessans" g'oyasi aynan shu ulug'vor tarixiy merosga tayanadi va mustaqil davlatchilikning yangi bosqichidagi strategik maqsad sifatida namoyon bo'lmoqda. Global raqobat kuchayib borayotgan hamda texnologik inqiloblar jamiyatni tubdan o'zgartirayotgan bir paytda, har qanday davlatning muvaffaqiyati nafaqat tabiiy resurslarga, balki eng avvalo inson kapitali va bilim salohiyatiga bog'liq bo'lib qolmoqda.

"Uchinchi Renessans" shunchaki ta'limni yaxshilash dasturi emas, balki "Yangi O'zbekiston"ni barpo etishga qaratilgan fundamental falsafadir. Prezident tomonidan ta'kidlanganidek, bu g'oyaning poydevori – maktab, tayanchi esa o'qituvchidir.

Maqolaning dolzarbligi shundaki, u Uchinchi Renessans konsepsiyasini tarixiy Renessanslar (Birinchi va Ikkinchi) bilan bog'lash orqali uning nazariy asoslarini tahlil qiladi, hamda ta'lim, fan va madaniyat sohalarida amalga

oshirilayotgan islohotlarning o'ziga xos xususiyatlari va kutilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy natijalarini ilmiy jihatdan asoslab beradi.

Asosiy qism

1. Uchinchi Renessans tushunchasi va tarixiy kontekst

"Uchinchi Renessans" atamasi O'zbekistonda XX–XXI asrlarda ilmiy-ma'rifiy rivojlanish, madaniyat va jamiyatni yangilash jarayonlarini ifodalash uchun qo'llaniladi. Bu davr mamlakat tarixida uchinchi jiddiy uyg'onish sifatida qaraladi: birinchi Renessans markaziy Osiyoda qadimgi ilm-fan va madaniyatning gullab-yashnagan davrini ifodalasa, ikkinchi Renessans sovet davrida o'tkazilgan ma'rifiy va ilmiy modernizatsiya bilan bog'liq. Uchinchi Renessans esa mustaqillik yillarida, xususan 1991-yildan boshlab, milliy intellektual salohiyatni oshirish, ilmiy va ma'rifiy qadriyatlarni rivojlantirish jarayonini anglatadi.

Ushbu davrda ilm-ma'rifatga intilish bir necha asosiy yo'nalishlarda namoyon bo'ladi: milliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ilmiy tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash, kitob nashrini rivojlantirish, jamiyatda bilimga bo'lgan hurmatni oshirish va madaniy-ma'rifiy merosni keng targ'ib qilish.

2. Ta'lim tizimi va ilmiy rivojlanish

Mustaqillik yillarida O'zbekistonda ta'lim tizimi tubdan isloh qilindi. Xususan: Maktab va oliy ta'limni modernizatsiya qilish: o'quv dasturlari yangilandi, xalqaro standartlarga moslashga intilish kuchaydi, STEM va texnologik fanlar rivojlantiriladi.

Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar: oliy ta'lim muassasalari va ilmiy markazlarda grantlar, xalqaro loyihalar va laboratoriyalar tashkil etildi.

Axborot va raqamli texnologiyalarni joriy etish: onlayn ta'lim, elektron kutubxonalar va ilmiy resurslar jamiyatda bilimga kirishni osonlashtirdi.

Shu orqali mamlakat yosh avlodining ilm-fanga bo'lgan qiziqishi oshdi, yangi tadqiqotlar va texnologik loyihalar amalga oshirildi.

3. Kitob va madaniy-ma'rifiy hayotning rivoji

Ilm-ma'rifatga intilish faqat ta'lim bilan cheklanmay, kitob nashri, ommaviy madaniyat va ilmiy jurnalistika sohasida ham namoyon bo'ldi:

Kitob nashri va jurnalistika: mustaqillikdan so'ng ko'plab ilmiy, tarixiy va madaniy asarlar chop etildi, o'zbek tilidagi ilmiy-ommabop nashrlar soni oshdi.

Madaniy-ma'rifiy loyihalar: muzeylar, kutubxonalar, xalqaro konferensiyalar va festivallar tashkil etildi, bu esa jamiyatda ilmiy va madaniy qadriyatlarni keng targ'ib qildi.

Bu jarayon, shuningdek, ilmiy va ma'rifiy merosni saqlash, yosh avlodni ma'rifatparvarlik ruhida tarbiyalashga xizmat qildi.

4. Jamiyatda bilim va ma'rifatga bo'lgan intilish

Uchinchi Renessans davrida jamiyatning ilm-fanga, bilimga va ma'rifatga bo'lgan hurmati sezilarli darajada oshdi.

Ochiq muloqot va ilmiy muhit: universitetlar, tadqiqot markazlari va nodavlat tashkilotlar orqali ilmiy tadbirlar va seminarlar faoliyat ko'rsatdi.

Yoshlar va ijtimoiy faollik: yoshlar orasida ilmiy klublar, startaplar va innovatsion loyihalarga qiziqish kuchaydi.

Axborot maydonining kengayishi: internet va media orqali ilm-fan va madaniyat sohasidagi yangiliklar jamiyatga tez yetib bordi.

Natijada, ilm-ma'rifatga intilish milliy ongning mustahkamlanishi va ilmiy tafakkur rivojlanishida muhim rol o'ynadi.

Xulosa

Uchinchi Renessans konsepsiyasi shunchaki yangi siyosiy chaqiriq emas, balki O'zbekistonning kelajakdagi strategik rivojlanishining mafkuraviy va amaliy poydevoridir. Bu g'oya mamlakatni xomashyo eksportiga asoslangan iqtisodiyotdan yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlar yaratishga qodir bilim iqtisodiyotiga o'tkazishga qaratilgan.

Uchinchi Renessansning muvaffaqiyati uch ustunga — ta'lim, fan va ma'naviyat sohasiga bog'liq. Ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, yoshlarning zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallashini ta'minlash hamda olimlar va ijodkorlar uchun erkin ijodiy muhit yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

Yakuniy xulosa shuki, bu jarayon uzoq muddatli va tizimli yondashuvni talab etadi. Agar islohotlar izchil davom ettirilsa va jamiyatning barcha qatlamlari (davlat, ilm-fan jamoasi, biznes va aholi) o'rtasida o'zaro ishonch va mas'uliyat shakllansa, O'zbekiston nafaqat mintaqaning, balki global miqyosda ham ilmiy-madaniy markazlardan biriga aylanish potentsialini ro'yobga chiqara oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy nutq va farmonlari — Uchinchi Renessans g'oyasining asosiy konseptual manbalari sifatida.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi hamda tegishli vazirlik va idoralarining ta'lim sohasidagi islohotlarga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlari.
3. Starr, S. F. — Markaziy Osiyo tarixiy uyg'onish davrlari va ilm-fan taraqqiyoti bo'yicha tadqiqotlari.
4. Suny, R. G. — Mintaqaning siyosiy va madaniy rivojlanishiga oid ilmiy ishlari.
5. Jahon Banki va Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan e'lon qilingan ta'lim, innovatsiya va inson kapitaliga doir xalqaro hisobotlar.
6. Global Innovation Index (GII) va Human Development Index (HDI) kabi xalqaro reytinglar materiallari.
7. O'zbekiston Milliy statistika qo'mitasi — ta'lim, aholining ijtimoiy rivojlanishi va iqtisodiy ko'rsatkichlar bo'yicha rasmiy ma'lumotlar.